

Vergaderjaar 2012–2013

23 987

Uitbreiding van de Europese Unie

Nr. 128

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 8 februari 2013

Hierbij bied ik u, mede namens de staatssecretaris van Veiligheid en Justitie, het op 30 januari jl. verschenen rapport van de Europese Commissie betreffende de voortgang van Roemenië onder het Coöperatie- en Verificatiemechanisme (CVM) aan¹.

De politieke spanningen in de zomer van 2012 waren de aanleiding voor de Commissie extra aanbevelingen te doen aan Roemenië, teneinde het respect voor fundamentele waarden als het functioneren van de rechtsstaat en de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht te herstellen.

Het rapport is een weergave van de bevindingen van de Commissie met betrekking tot de opvolging van deze extra aanbevelingen, alsmede de voortgang ten aanzien van de reguliere CVM-ijkpunten op andere aspecten van de hervorming van het rechtsstelsel, integriteit en corruptiebestrijding.

Commissierapport

De Commissie verwelkomt in het rapport de stappen die Roemenië heeft gezet om de rechtsstaat en de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht te herstellen na de ontwikkelingen van juli 2012. De rol van de Grondwet en van het Constitutionele Hof is hersteld en in lijn gebracht met de aanbevelingen van de Commissie. Het gebruik van noodverordeningen is geen bron van zorg meer, en er is een nieuwe Ombudsman aangesteld.

Tegelijk stelt de Commissie dat er nog veel moet gebeuren om een aantal van de aanbevelingen over integriteit en de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht volledig uit te voeren. De druk op de rechterlijke macht vanuit politici en media, en het gebrek aan respect voor de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht blijven een bron van zorg. De Commissie uit haar zorgen over de effectiviteit en onafhankelijkheid van

¹ Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer

de *National Audiovisual Council* als toezichthouder, en beveelt een herziening van de regelgeving aan waarbij verzekerd wordt dat persvrijheid niet ten koste gaat van de rechten van instituties en de fundamentele rechten van individuen. Ook dienen de nieuw geïnstalleerde regering en parlement de stabiliteit van de constitutionele orde verder te waarborgen en te werken aan het verminderen van de polarisatie van het politieke systeem. Benoemingen in het leiderschap van het Anti-Corruptie Agentschap (DNA) en het Openbaar Ministerie dienen voortvarend, transparant en volgens de normen te worden geëffectueerd. De Commissie uit verder haar zorgen over de gebrekkige actie tegen ministers en parlementsleden verdacht van integriteitsschendingen en beveelt aan hieromtrent zo spoedig mogelijk de nodige maatregelen te nemen.

Op de genoemde reguliere CVM-ijkpunten constateert de Commissie voortgang. Ze benadrukt het goede trackrecord van Roemenië in de strijd tegen corruptie, dat als een van de belangrijke resultaten van het CVM wordt beschouwd, en een goede indicatie is voor de bereikte vooruitgang. Het Openbaar Ministerie, het DNA en het Hooggerechtshof hebben ook onder extreme druk laten zien professioneel en onbevooroordeeld effectieve stappen te kunnen zetten in de behandeling van belangrijke corruptiezaken. Op het gebied van het voorkomen en bestraffen van corruptie bij publieke aanbestedingen ziet de Commissie nog onvoldoende vooruitgang. Binnen het rechtsstelsel zullen herstructureringen leiden tot betere verdeling van de werkdruk. Er is een planning voor de implementatie van de nieuwe wetgeving (Burgerlijk Wetboek, Wetboek van Strafrecht, Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, Wetboek van Strafvordering), maar deze biedt volgens de Commissie nog onvoldoende houvast. De verantwoording van het rechtsstelsel is versterkt, onder andere door het nieuwe juridische raamwerk voor de Gerechtelijke Inspectie en door een kwaliteitslag in de aanstelling van magistraten. Ook zijn de kwaliteit en de eenheid van rechtspraak verbeterd. Twee concrete projecten hiertoe, onder andere op IT-gebied, zullen spoedig worden geïmplementeerd. De Commissie wijst er wel op dat sinds juli geen voortgang is gemaakt bij het tot stand brengen van een overkoepelende monitor-groep voor de hervorming van de rechterlijke macht. Het Nationaal Integriteitsagentschap (ANI) heeft vooruitgang geboekt in de uitvoering van zijn taken, maar de Commissie uit haar zorgen over het feit dat de besluiten van het agentschap nog onvoldoende worden nageleefd.

Concluderend stelt de Commissie dat een aantal stappen is genomen om de rechtsstaat en de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht na de gebeurtenissen van de zomer van 2012 te herstellen, en dat voortgang is geboekt ten aanzien van de opgenomen reguliere CVM-ijkpunten. Tegelijk constateert ze dat nog niet alle noodzakelijke maatregelen zijn genomen. De Commissie roept Roemenië derhalve op verdere stappen te nemen, en zij zal hierover eind 2013 opnieuw rapporteren in een regulier jaarrapport. De Commissie ziet in het in december jl. gekozen parlement en de nieuwe regering een duidelijke kans om voortvarend te werk te kunnen gaan bij het verwezenlijken van de extra aanbevelingen en de reguliere CVM-ijkpunten.

Ook over Bulgarije zal de Commissie eind 2013 een regulier jaarrapport uitbrengen.

Behandeling van het rapport in Raadskader

Het kabinet onderschrijft de conclusies van de Commissie, en verwelkomt de belangrijke stappen die Roemenië reeds heeft ondernomen ter versterking van de rechtsstaat en de strijd tegen corruptie. Duidelijk is dat

het CVM als instrument in het hervormingsproces een noodzakelijke functie vervult en derhalve tot nader order zal blijven bestaan. Ook de oproep van de Commissie aan Roemenië om de aanbevelingen spoedig op te volgen wordt door het kabinet gesteund. Nederland zal zich ervoor inzetten dat deze conclusies weerspiegeld worden in de raadsconclusies die het Ierse EU-voorzitterschap terzake zal voorstellen.

De minister van Buitenlandse Zaken,
F.C.G.M. Timmermans